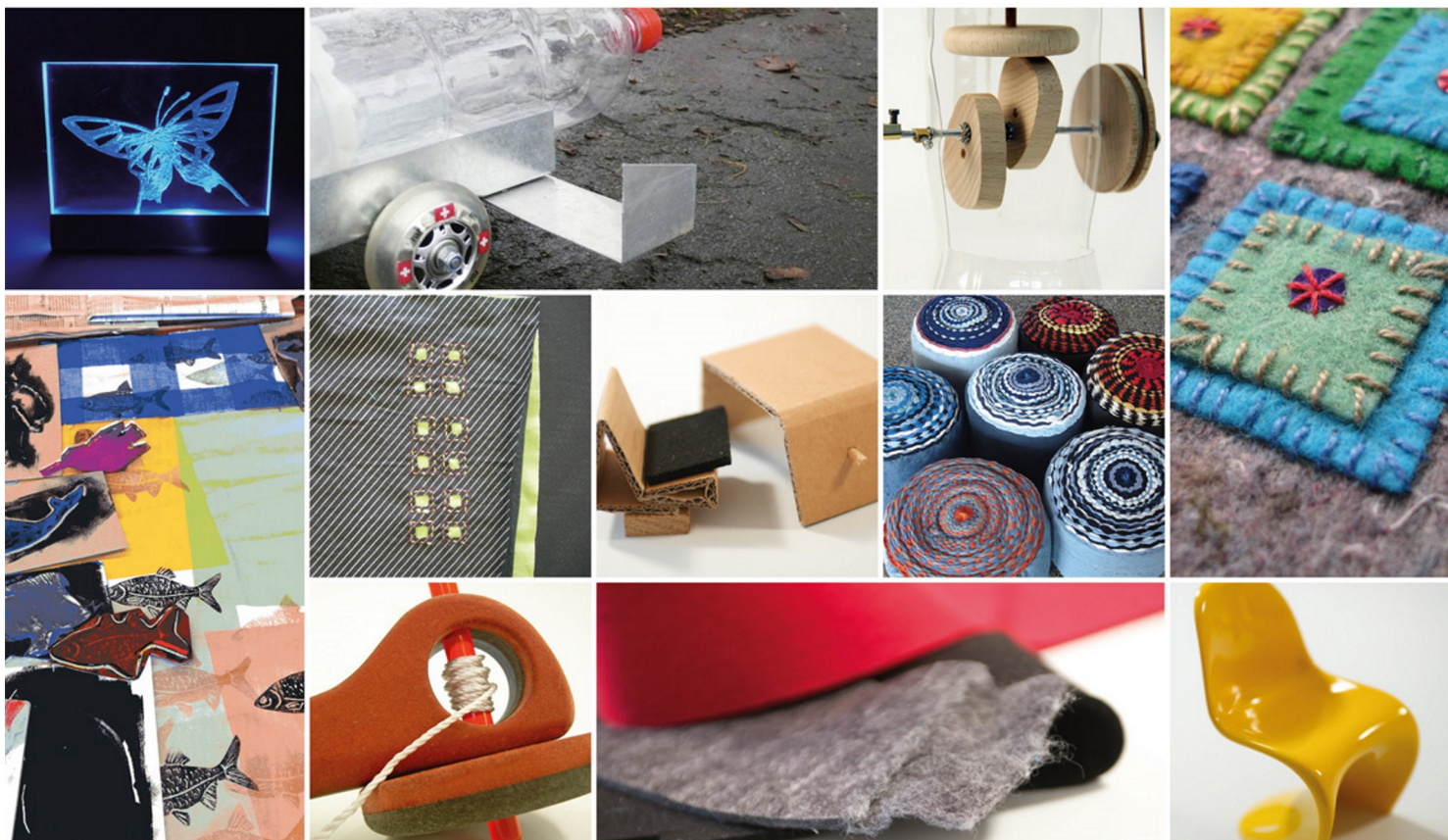
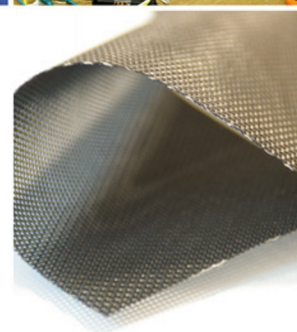

Art textil e tecnic

Elements dal svilup da la cumpetenzas

Champ da cumpetenzia → ATT.2
B

Process e products
Funcziun e construcziun ← **Activitads/tematica**

Cumpetenzia		1.	Las scolaras ed ils scolars san chapir funcziuns e sviluppar atgnas construcziuns en ils champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sectur d'abitar, mecanica/transport ed electricitad/energia.	renviaments AS - Fantasia e creativitad (6) NUS.5.3	Renviament
		<i>Construcziun/sectur d'abitar</i> Las scolaras ed ils scolars ...			
Incumbensa dal 1. ciclus	1	3a	» san integrar en lur gieu funcziuns d'edifizis da lur fantasia e mund da viver. » san transformar a moda ludica funcziuns d'objects en l'abitar quotidian. » san giugar cun materialias e construir edifizis simpels (p.ex. material d'emballadi, craps, lattas da tetg, sugas, ponns).		Cumpetenzia da basa
Incumbensa dal 2. ciclus	2	3b	» san identifitgar il connex tranter funcziun e construcziun da vaschs e recipients e duvrar en situaziuns dal mintgadi. » san inventar objects funcziunals per il sectur d'abitar u per la plazza da lavur e realisar cun construcziuns simpels (p.ex. chascha collectura, rom da maletgs).		Stgalim da cumpetenzia
		3c	» san identifitgar funcziuns d'elements stabilisants en construcziuns ed edifizis ed applitgar quels elements (p.ex. pitga, posa, fixaziun, sparun, traversa, profil). » san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar sut instrucziun lur ideas cun construcziuns simpels (p.ex. plimatschs, vaschs, recipients).		
Incumbensa dal 3. ciclus	3	3d	» san formular agens basegns per objects d'endrizzament e realisar autonomain lur ideas cun construcziuns simpels.		
		3e	» enconuschan elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi (p.ex. izolaziun termica, construcziun da skelet u da travs, partaspazi, object da glisch). » san - partind d'ina analisa da la situaziun da spazi, da color e da material - formular agens basegns per products en il sectur d'abitar e realisar quels.		
		3f	» enconuschan materialias, elements funcziunals e constructivs dal bajegiar e da la concepziun dal spazi e san applitgar quels (p.ex. banc da seser, models da chasas).		

Ulteriuras infurmaziuns davart ils elements dal svilup da las cumpetenzas èn disponibilas en il chapitel *Survista*.

Impressum

Editura: Departement d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient dal Grischun
 Tar quest document: Plan d'instrucziun 21
 Ediziun dals 15-03-2016
 Maletg da la cuverta: Iwan Raschle
 Copyright: Ils dretgs d'auturas e d'auturs ed ulteriurs dretgs da questa pagina d'internet ha la CDEP-T. Cun chargiar giu cuntegns (texts, maletgs, datotecas) da questa pagina d'internet na vegnan transferids nagins dretgs.
 Internet: gr-r.lehrplan.ch

Cuntegn

ATT.1	Percepziun e communicaziun	2
A	Percepziun e reflexiun	2
B	Communicaziun e documentaziun	3
ATT.2	Process e products	4
A	Process da creaziun resp. da design	4
B	Funcziun e construcziun	5
C	Elements creativs	7
D	Procedura	8
E	Material, iseglia e maschinas	9
ATT.3	Contexts ed orientaziun	10
A	Cultura ed istorgia	10
B	Senn per design e tecnica	11

ATT.1 | Percepziun e communicaziun

A | Percepziun e reflexiun

	<p>1. Las scolaras ed ils scolars san percepir e ponderar connexs creativs e technics vi d'objects.</p> <p><i>Effect e connexs</i></p> <p>Las scolaras ed ils scolars ...</p>	<p>renviaments AS - Percepziun [2] AS - Connexs e regularitads [5]</p>
<p>1</p>	<p>a » san percepir e describer cun plects simpels l'effect d'objects dal mintgadi (interdependenza da funcziun, construcziun, elements creativs). » san far experientschas da connexs technics en il gieu e describer tals cun plects e cun gests (p.ex. sbalunziar, ballantschar, pasar, rudlar, construir).</p>	<p>NUS.3.1.c</p>

ATT.1 | Percepziun e communicaziun

B | Communicaziun e documentaziun

1. Las scolaras ed ils scolars san giuditgar e sviluppar vinavant process da creaziun resp. da design e products.		renviaments AS - Emprender e reflexiun (7)
<i>Giuditgar process</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
1	1a » san discurren d'agens pass da process e cumparegliar quels cun modas da proceder d'auters. » san mussar las abilitads e las enconuschientschas ch'èn avant maun e ch'èn vegnidas acquistadas da nov.	
<i>Giuditgar products</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
1	2a » raquintan, sche e pertge ch'els èn cuntents cun l'agen product. » san giuditgar singuls aspects da lur product e numnar meglieraziuns concretas.	
2. Las scolaras ed ils scolars san documentar e preschentar vinavant process da creaziun resp. da design e products.		renviaments AS - Lingua e communicaziun (8)
<i>Documentar e preschentar</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
1	a » san rapportar dal process passentà e mussar lur products (p.ex. portfolio, schurnal d'emprender, exposiziun). » san duvrar emprimas expressiuns tecnicas (p.ex. iseglia, material, relaziuns tridimensunalas, furma, colur, structura da la surfatscha).	MI - Producciun e preschentaziun

ATT.2 | Process e products

A | Process da creaziun resp. da design

<p>1.</p> <p>Las scolaras ed ils scolars san chapir ina lezia u in pensum creativ e tecnic e rimnar latiers ideas ed infurmaziuns, las ordinar e valitar.</p> <p><i>Rimnar ed ordinar</i></p> <p>ATT.2.A.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>		<p>renviaments AS - Fantasia e creativad (6)</p>
<p>1</p>	<p>a » san drizzar lur atenziun sin in tema, rimnar ed ordinar ideas.</p>	
<p>2.</p> <p>Las scolaras ed ils scolars fan experiments e san sviluppar da quels atgnas ideas da products.</p> <p><i>Experimantar e sviluppar</i></p> <p>ATT.2.A.2 Las scolaras ed ils scolars ...</p>		<p>renviaments</p>
<p>1</p>	<p>a » san explorar tras il gieu ed a moda perscrutativa materialias ed objects da lur mund da viver e sviluppar atgnas ideas da products. » san integrar intenziunadamain in aspect creativ en lur project (p.ex. funcziun, construcziun, elements creativs, procedura, material).</p>	
<p>3.</p> <p>Las scolaras ed ils scolars san planisar e stgaffir products creativs e technics.</p> <p><i>Planisar e stgaffir</i></p> <p>ATT.2.A.3 Las scolaras ed ils scolars ...</p>		<p>renviaments AS - Emprender e reflexiun (7)</p>
<p>1</p>	<p>a » san - en in process - colliar pass instruids cun atgnas ideas. » san stgaffir products individuals sut cundiziuns prescrittas e cun sustegn.</p>	

ATT.2 | Process e products

B | Funzioni e costruzioni

1. Las scolaras ed ils scolars san chapir funcziuns e sviluppar atgnas construcziuns en ils champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sectur d'abitar, mecanica/transport ed electricitad/energia.		renviaments AS - Fantasia e creativitad (6) NUS.5.3
<p><i>Gieu/temp liber</i></p> <p>ATT.2.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>		
1	1a	» san midar e cumplettar objects da gieu tut tenor la situaziun.
	1b	» san inventar e furmar figuras (p.ex. poppas, figuras per il gieu da rollas, animalets da stoffa). » san inventar e far objects per lur atgnas ideas da gieu (p.ex. gieu d'inschign, gieu da vent, plan dal gieu).
<p><i>Moda/vestgadira</i></p> <p>ATT.2.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>		
1	2a	» san integrar en lur gieu funcziuns da tocs da vestgadira quotidianas e specifics. » san jugar ed experimentar cun ponns e textilas veglias.
	2b	» san ponderar davart funcziuns da tocs da vestgadira, midar quels a moda ludica e sa travestgir (p.ex. cliniez, protecziun).
<p><i>Construcziun/sectur d'abitar</i></p> <p>ATT.2.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>		
1	3a	» san integrar en lur gieu funcziuns d'edifizis da lur fantasia e mund da viver. » san transformar a moda ludica funcziuns d'objects en l'abitar quotidian. » san jugar cun materialias e construir edifizis simpels (p.ex. material d'emballadi, craps, lattas da tetg. sugas, ponns).
	3b	» san identifitgar il connex tranter funcziun e construcziun da vaschs e recipients e duvrar en situaziuns dal mintgadi. » san inventar objects funcziunals per il sectur d'abitar u per la piazza da lavur e realisar cun construcziuns simpels (p.ex. chascha collectura, rom da maletgs).
<p><i>Mecanica/transport</i></p> <p>ATT.2.B.1 Las scolaras ed ils scolars ...</p>		
1	4a	» rimnan experienschas cun objects che rodan, nodan, ballantschan e sgolan.
	4b	» san experimentar cun construcziuns moviblas (p.ex. rudlera, puntera, paracrudada). » san rimnar experienschas cun levagl e transmissiun da forza (p.ex. ballabaina, martè, zanga).
		NUS.3.1.d NUS.5.1.c

		<i>Electricidad/energia</i>	
ATT.2.B.1		Las scolaras ed ils scolars ...	
1	5a	<ul style="list-style-type: none"> » enconuschan reglas da segirezza en l'ir enturn cun electricidad da chasada (bischla da contact) e current a bassa tensiun (battaria). » fan tras il gieu experiments cun funtaunas da glisch (p.ex. chandaila, glisch da giaglioffa). 	FSP - Sanadad NUS.5.2.1a NUS.5.2.1b
	5b	<ul style="list-style-type: none"> » san duvrar in'illuminaziun cun battaria cun ina funcziun d'envidar e da stizzar. » fan experientschas cun la forza dal vent e da l'aua vi d'in exempel (p.ex. roda d'aua fa ir in martè mecanic). 	NUS.5.2.1b

ATT.2 | Process e products

C | Elements creativs

1. Las scolaras ed ils scolars san applitgar intenziunadamain ils elements creativs material, surfatscha, furma e color.		renviaments AS - Percepziun [2] NUS.3.3.a NUS.3.3.b NUS.3.3.c
<i>Material e surfatscha</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
ATT.2.C.1	Las scolaras ed ils scolars ...	
1	1a » san perscrutar ils effects da materialias e surfatschas, describer quels en in raquint e chattar analogias latiers (p.ex. grugl, glischant, analogia stoffa da sumbrival/giatter).	
<i>Furma</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
ATT.2.C.1	Las scolaras ed ils scolars ...	
1	2a » san differenziar e describer en in raquint furmas, grondezzas, urdens e musters.	MA.2.A.1
<i>Color</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
ATT.2.C.1	Las scolaras ed ils scolars ...	
1	3a » san differenziar e denominar colurs ed eleger intenziunadamain per incumbensas simplas.	AF.2.B.1.2a

ATT.2 | Process e products

D | Procedura

1. Las scolaras ed ils scolars san exequir ed applitgar intenziunadamain proceduras manualas.		renviaments AS - Corp, sanadad e motorica {1}
<i>Proceduras furmantas: separar</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	1a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - tagliar, stgarpar, perfurar (palpiri, fieuter, stoffas, stiopor); - resgiar, furar (lattas da lain, lain cruschè).	
<i>Proceduras furmantas: transfurmar</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	2a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - applitgar proceduras che rinforzan il fil (p.ex. nuar, far nuvs sin il det mussader, suernar); - faudar (p.ex. palpiri), raspar, glimar e smerigliar (lain); - modellar (p.ex. sablun, massa da palpiri, arschiglia).	
<i>Proceduras furmantas: colliar</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	3a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - cuser a maun (palpiri, textilias); - enguttar, collar, tatgar (palpiri, chartun, lain).	
<i>Proceduras textilas che furman surfatschas</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	4a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - fan surfatschas (p.ex. bavrola per far chaltschiel, entretschar, fieutrar, caschar).	
<i>Proceduras che transfurman la surfatscha</i> ATT.2.D.1 Las scolaras ed ils scolars ...		
1	5a » san explorar las proceduras, applitgar ed exercitar ellas tenor instrucziun: - caschar, retgamar u surcuser (p.ex. pitg da nufs, pitg da chadaina, pitg da crusch grischun), far fieuter da gugia; - perfurar; - dar si ieli, tschaira, lac (lac d'acril), stampar (p.ex. cun objects chattads), dar si color.	AF.2.C.1.2a

ATT.2 | Process e products

E | Material, iseglia e maschinas

1. Las scolaras ed ils scolars enconuschan materialias, iseglia e maschinas e san duvrar quellas a moda adequata.		renviaments AS - Emprender e reflexiun (7) FSP - Sanadad
<i>Material</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
1	1a » enconuschan materials selecziunads e san esser creativs cun els (palpiri, chartun, lain, arschiglia, stiropor, textilas).	AF.2.D.1.2a AF.2.D.1.2b
<i>Iseglia e maschinas</i> Las scolaras ed ils scolars ...		
1	2a » san duvrar - en correspondenza cun il svilup da lur motorica fina - iseglia ed apparats technics simpels sut instrucziun e surveglianza (forsch, resgia da maun, tanvella, tagliader termic, indriz per fixar sco cludigl, murset u morsa). » san - en quest connex - variar squitsch, forza, sveltezza e perseveranza ed observar la segirezza da lavur.	

ATT.3 | Contexts ed orientaziun

A | Cultura ed istorgia

	<p>1. Las scolaras ed ils scolars san identifitgar objects sco expressiun da differentas culturas ed epocas ed interpretar lur cuntegn simbolic (dals champs tematics gieu/temp liber, moda/vestgadira, construcziun/sectur d'abitar, mecanica/transport, energia/electricitad).</p> <p><i>Significaziun e cuntegn simbolic</i></p> <p>Las scolaras ed ils scolars ...</p>	renviaments AS - Orientaziun temporal (3)
<p>1</p>	<p>a » san percepir vi d'objects differenzas e parts cuminaivlas tranter il temp da pli baud ed il temp dad oz ubain tranter differentas culturas (p.ex. vestgadira, moda da construir, roda d'aua e da vent).</p> <p>» san declarar il cuntegn simbolic d'objects u interpretar da nov en il gieu (p.ex. curuna, cliniez, spada).</p>	
<p>1</p>	<p>2. Las scolaras ed ils scolars san chapir svilups technics e manuals e valitar lur impurtanza per il mintgadi.</p> <p><i>Invenziuns e svilups</i></p> <p>Las scolaras ed ils scolars ...</p>	renviaments AS - Connexs e regularitads (5)
<p>1</p>	<p>a » enonuschan invenziuns da lur mund da viver e san explitgar lur impurtanza (p.ex. gugia, gutta, palpiri).</p>	NUS.5.1.a NUS.5.3.a

ATT.3

B

Contexts ed orientaziun

Senn per design e tecnica

2. Las scolaras ed ils scolars enonuschan la fabricaziun e la dismesa correcta da materialias e san motivar lur utilisaziun.	renviaments AS - Connexs e regularitads [5] FSP - Ambient natiral e resursas
<i>Fabricaziun ed utilisaziun</i>	
ATT.3.B.2	Las scolaras ed ils scolars ...
1	a » san s'exprimer davart l'explotaziun e fabricaziun da differentas materialias che vegnan duvradas en l'instrucziun (palpiri, launa, lain). » san declarar vi d'exempels, pertge che materialias vegnan duvradas en il mintgadi u per projects creativs e co ch'ellas vegnan dismissas correctamain (p.ex. palpiri, vaider, textilias, colur).
3. Las scolaras ed ils scolars san cumparegliar la fabricaziun a maun ed industrialia.	renviaments FSP - Economia e consum
<i>Mastergn ed industria</i>	
ATT.3.B.3	Las scolaras ed ils scolars ...
1	a » san cumparegliar e descriver singuls aspects da la producziun a maun cun proceduras industrialas (p.ex. arschiglia e quadrel, launa e fil, cellulosa e palpiri).
4. Las scolaras ed ils scolars san metter en funcziun apparats e products technics dal mintgadi e s'acquistar la savida correspondentia or d'instrucziuns da diever, plans da montascha e da l'internet.	renviaments FSP - Sanadad
<i>Apparats e manipulaziun</i>	
ATT.3.B.4	Las scolaras ed ils scolars ...
1	a » san far ir e duvrar apparats dal mintgadi a moda adequata e segira (p.ex. pistola da colla chauda, apparat per sientar chavels, metter en ina batteria).